

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 646/2016-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. apríla 2017 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti [REDAKČNÝ KOTIČKA], zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Chovanec, s. r. o., Vojtecha Tvrdeho 17, Žilina, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Milan Chovanec, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 398/1996, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČNÝ KOTIČKA] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 398/1996 porušené bolo.

2. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 13 000 € (slovom trinásťtisíc eur), ktoré jej je Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Žilina je p o v i n n ý uhradiť [REDACTED] trovy konania v sume 363,79 € (slovom tristošesťdesiattri eur a sedemdesiatdeväť centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Milana Chovanca, Advokátska kancelária JUDr. Milan Chovanec, s. r. o., Vojtecha Tvrdého 17, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 646/2016-16 zo 4. októbra 2016 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“ v citáciách aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 398/1996 (ďalej aj „namietané konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka je od 6. júna 1996 v postavení žalobkyne účastníčkou konania o ochranu vlastníckeho práva vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 398/1996. Napriek odstupu času, ktorý ubehol od podania návrhu, do dnešného dňa nebolo konanie riadne skončené, preto namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v ústave i charte, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka žiadala priznať jej finančné zadost'učinenie vo výške 30 000 € a tento nárok odôvodnila najmä „*dĺžkou celého konania, pričom poukazuje na skutočnosť, že*

predmetné konanie trvá už takmer 20 rokov, právnou neistotou vyvolanou prietiahmi v konaní, ujmou, ktorá vznikla sťažovateľovi tým, že hoci je v konaní nesporne preukázané, že došlo k zásahu do jeho vlastníckeho práva, v dôsledku prietahov čaká na rozhodnutie prvostupňového súdu už takmer 20 rokov, počas konania sťažovateľ vynaložil nemalé finančné prostriedky najmä na vypracovávanie znaleckých posudkov, súdne poplatky a taktiež trovy právneho zastúpenia.

Nakoľko účastníci konania sú susedmi, nevyriešené právne vzťahy sú dôvodom neustálych sporov, vzájomného napádania, neustáleho a zároveň stupňujúceho sa napätia medzi účastníkmi konania. Pretrvávajúce napätie a právna neistota sú značnou psychickou záťažou pre sťažovateľa, čo sa negatívne odráža na jeho zdravotnej pohode.“

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 47 Charty základných práv EÚ, čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 18C-12C/398/1996 o ochranu vlastníckeho práva porušené bolo.

2. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 30000,- €, ktoré je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Žilina je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 1 262,38 € na účet právneho zástupcu - Advokátska kancelária JUDr. Milan Chovanec s.r.o... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Okresný súd na výzvu ústavného súdu doručil 18. novembra 2016 vyjadrenie k sťažnosti podaním sp. zn. 1 Spr S/231/2016, ktorého súčasťou bolo vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktorá uviedla:

„V danej veci bol podaný žalobný návrh dňa 06.06.1996 a pridelený zákonnému sudcovi [REDAKOVANÉ]...“

... dňa 23.07.1996 bol vyžiadaný spis z Obvodného úradu, životné prostredie a nariadené pojednávanie na deň 28.08.1996, ktoré bolo odročené za účelom ohliadky na mieste samom na deň 12.09.1996.

Dňa 09.09.1996 bolo doručené podanie žalovaného, ktorý dňa 18.09.1996 sa dostavil na súd 2x, kedy si vyžiadal zápisnicu z ohliadky najprv prepísanú a následne rukou napísanú. Dňa 02.10.1996 žalovaný oznámil súdu splnomocnenie právnej zástupkyne.

Dňa 01.02.1999 bol spis pridelený do senátu [REDAKOVANÉ] a od 01.04.1999 späť [REDAKOVANÉ], obidvom na základe zmeny rozvrhu práce.

Dňa 09.06.1999 bol žiadaný pripojiť spis 6C 310/1994, opätovne dňa 04.04.2004 a dňa 14.04.2004 bolo zistené, že spis nie je možné predložiť, nakoľko vo veci ešte nebolo rozhodnuté.

Opätovne bol spis žiadaný dňa 10.05.2004, ktorý bol vylúčený dňa 17.06.2004 z dôvodu, že ešte nebol právoplatne skončený.

Dňa 21.06.2004 bolo nariadené pojednávanie na deň 10.09.2004 a dňa 22.06.2004 boli vyžiadané listy vlastníctva zo Správy katastra, ktoré boli súdu doručené dňa 19.08.2004.

Právna zástupkyňa navrhovateľa podaním zo dňa 29.06.2004 žiadala zmenu termínu pojednávania. Pojednávanie sa konalo dňa 17.09.2004, kedy bolo odročené na neurčito s tým, že vo veci bude nariadené znalecké dokazovanie a účastníci mali predložiť v lehote 3 dní kópie predkladaných listín, ktoré boli zo strany odporcu predložené dňa 20.09.204... (pravdepodobne pisárska chyba, správne má byť rok 2004, pozn.).

Uznesením zo dňa 28.08.1996 súd konanie navrhovateľky v rade 2/ zastavil a uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.04.2007.

Dňa 29.03.2007 bola daná úprava na zapožičanie spisu Obvodného úradu Žilina a 03.05.2007 dotazovaná Správa katastra.

Dňa 03.05.2007 došlo k zmene zákonného sudcu a vec bola pridelená [REDAKOVANÉ].

Dňa 13.06.2007 bolo doručené podanie Správy katastra Žilina.

Dňa 07.09.2007 vec bola pridelená zákonnému sudcovi [REDAKOVANÉ].

Následne dňa 17.09.2007 bolo nariadené pojednávanie na deň 07.12.2007, ktoré bolo odročené z dôvodu PN zákonného sudcu, a to na deň 15.02.2008, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom zváženia nariadenia znaleckého dokazovania a za účelom

predloženia listín, ktoré boli odporcom predložené iba k nahliadnutiu. Tieto boli predložené dňa 18.02.2008.

Dňa 28.11.2007 bolo doručené vyjadrenie odporcu a 17.12.2007 vyjadrenie navrhovateľky, na čo reagoval odporca písomne podaním zo dňa 04.01.2008.

Dňa 07.10.2008 došlo k zmene zákonného sudcu a vec bola pridelená [REDAKOVANÉ] a následne dňa 05.11.2008 došlo k zmene zákonného sudcu a vec bola pridelená [REDAKOVANÉ]...

Zák. sudkyňa po prevzatí senátu podľa poradia a po naštudovaní celej veci dňa 04.02.2009 dala úpravu na vyžiadanie spisu zo Správy katastra Žilina, nakoľko predtým s ním nebola oboznámená, keďže v spise sa nenachádzal a ani nebol úradný záznam. Správa katastra Žilina na výzvu reagovala podaním doručeným dňa 16.03.2009.

Zároveň boli vyzvaní právni zástupcovia na oznámenie dôkazov, aby súd mohol vo veci ďalej pokračovať vzhľadom na časový odstup a zmenu zákonného sudcu.

Dňa 19.02.2009 žalovaný predložil doplnok k znaleckému posudku... Preto bol žalovaný vyzvaný úpravou sudcu zo dňa 25.02.2009 na predloženie rovnopisov v potrebnom počte a zároveň súd vyžiadal spis 6C/310/1994. (Spis bol aj predtým prechádzajúcimi zák. sudcami žiadaný, avšak po prevzatí daného spisu ja ako nový zákonný sudca v danej veci som spis dovtedy nemala k dispozícii.)

Dňa 14.04.2009 žalovaný doručil súdu rovnopis zaslaných listín, ale skôr, ako stihli byť predložené z podateľne sudcovi, opätovne vyzval žalovaného na predloženie rovnopisov dňa 16.04.2009. Po predložení daných listín súd ich zaslal žalobkyni (doručené žalobkyni dňa 05.05.2009) a dal pokyn VSÚ na prerušenie konania, nakoľko sa vedie správne konanie o určení priebehu hranice na základe oznámenia dňa 16.03.2009.

Dňa 30.04.2009 bolo uznesením konanie prerušené do právoplatného skončenia správneho konania o určení priebehu hranice medzi parc. č. 859/2 a 861, k .ú. Bytčica, ktoré je vedené na Správe katastra Žilina pod č. Z 2563/2007 a ktoré je pokračovaním pôvodného podania pod č. X 187/1995. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.05.2009, žiadny z účastníkov nepodal voči nemu odvolanie.

Následne bola dotazovaná Správa katastra na stav daného konania, a to v pravidelných intervaloch – dňa 03.06.2009, 17.06.2009. keďže Správa katastra nereagovala na výzvu súdu. Dňa 04.09.2009, keďže opätovne Správa katastra nereagovala

na výzvu. Dňa 10.09.2009 bolo súdu oznámené, že voči rozhodnutiu Správy katastra bolo podané odvolanie. Zák. sudca dal dňa 01.10.2009 úpravu - na kal. 3 mesiace a opätovne zistiť stav konania. Opätovne bol zisťovaný stav dňa 05.01.2010, na základe čoho Správa katastra dňa 26.01.2010 doručila oznámenie, že zatiaľ nemajú k dispozícii z Katastrálneho úradu právoplatné rozhodnutie. Tak dňa 04.02.2010 bola daná úprava na kanc. – kal. 3 mes. a opätovne zistiť stav konania. Takto opätovne bol zisťovaný stav dňa 03.05.2010, opätovne na kal. 1 mes. a stav zisťovaný dňa opätovne na kal. 2 mes. a zisťovaný stav 30.09.2010 a dňa 21.10.2010 bola urgovaná Správa katastra, nakoľko nereagovala na predchádzajúcu výzvu súdu. Reagovala až dňa 02.11.2010, kedy bolo súdu oznámené, že konanie X-187/1995 bolo právoplatne skončené a spis bol zaslaný na Krajský úrad v Žiline. Preto bol žiadaný KÚ v Žiline o kópiu daného spisu dňa 03.11.2010, ktorý bol súdu doručený dňa 15.11.2010.

S poukazom na uvedené boli účastníci opätovne dotazovaní o oznámenie všetkých návrhov na dokazovanie, aby súd vo veci mohol ďalej riadne pokračovať, a to výzvou zo dňa 23.12.2010, po naštudovaní všetkých listín predložených.

Dňa 12.01.2011 žalovaný doručil podanie súdu, v ktorom žiadal prerušiť konanie do právoplatného skončenia konania vedenom na KS v Žiline pod č. k. 21S 83/2010.

Uznesením zo dňa 24.01.2011 bolo konanie opätovne prerušené do právoplatného skončenia konania vedenom na KS v Žiline pod č. k. 21S 83/2010, a to na žiadosť žalovaného.

Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 12.02.2011, voči rozhodnutiu nebolo podané odvolanie. Bola daná úprava - kal.3 mes. a zistiť stav konania 21S 83/2010 na KS v Žiline. – stav bol zisťovaný dňa 25.05.2011, kedy bolo zistené, že vec je právoplatne skončená dňom 06.04.2011. Dňa 01.06.2011 bol vyžiadaný spis z KS v Žiline č. k. 21 S/83/2010.

Dňa 10.07.2011 bola daná úprava na VSÚ na vyhotovenia uznesenia o pokračovaní v konaní – vyhotovené dňa 13.07.2011, taktiež výzva na účastníkov konania, pripojenie rozhodnutia KS v Žiline 21 S/83/2010 a nariadené pojednávanie na deň 29.09.2011 – podľa poradia na najbližší voľný termín, pričom zák. sudca aj vzhľadom na dovolenkové obdobie v jednotlivých konaniach konal a pojednával, pojednávajúce dni riadne využíval aj počas dovolenkového obdobia.

Právny zástupcovia strán v konaní konania žiadali predĺžiť lehotu na splnenie výzvy – žalobkyňa podaním doručeným dňa 19.07.2011 – vyhovené uznesením zo dňa 22.07.2011 a žalovaný dňa 21.07.2011 – vyhovené uznesením zo dňa 22.07.2011.

Následne žalovaný dňa 04.08.2011 predložil doplnok č. 2 znaleckého posudku, čo bolo žalobkyňi doručované dňa 10.08.2011. Žalobkyňa navrhla ďalší dôkaz podaním doručeným súdu dňa 08.08.2011 – výsluch svedka, preto súd úpravou zo dňa 10.08.2011 na nariadené pojednávanie predvolal aj navrhovaného svedka.

Pojednávanie konané dňa 29.09.2011 bolo odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania s tým, že účastníci v lehote 10 dní oznámia súdu úlohy pre znalca.

Žalobkyňa predložila úlohy dňa 04.10.2011, žalovaný bol opätovne vyzvaný a dňa 06.10.2011 aj ním boli predložené úlohy spolu s predložením ďalších listín.

Pre nariadenie znaleckého dokazovania bolo potrebné rozhodnúť aj o preddavkoch a teda zistiť majetkové pomery účastníkov. Tieto boli súdu doručené od žalobkyne 20.10.2011 a od žalovaného dňa 27.10.2011.

Následne na to po posúdení predmetu konania a požadovaných úloh pre znalca účastníkmi konania súd uznesením zo dňa 30.12.2011 nariadil znalecké dokazovanie, ktoré bolo v priebehu mesiac január 2012 doručené účastníkom – ich právnym zástupcom spolu s opravným uznesením zo dňa 26.01.2012.

Následne prebiehali pojednávania, návrhy na dokazovanie – preto boli nariadené znalecké dokazovania, a to aj kontrolné vzhľadom na námietky strán v konaní.

Žalovaný podal vzájomný návrh, ktorý žalobkyňa žiadala vylúčiť. Súd však bol názoru, že by bolo nevhodné vylúčiť vzájomný návrh na samostatné konanie, nakoľko aj tak s poukazom na predmet konania by jedno z tých konaní muselo byť prerušené, keďže žalobkyňa sa domáhala odstránenia strechy, nakoľko žalovaný jej zasahuje do jej pozemku a žalovaný vzájomným návrhom sa domáhal určiť vlastnícke právo k časti pozemku, nad ktorý zasahuje strecha a v časti žiadal zriadiť vecné bremeno. Preto súd uznesením zamietol návrh na vylúčenie vzájomného návrhu na samostatné konanie a na to žalobkyňa podala sťažnosť na prietahy v konaní, ktoré však tvorili strany v konaní svojimi podávanými procesnými návrhmi, o ktorých súd musel vždy rozhodnúť a zároveň čakať

na právoplatnosť. Dokonca žalovaný navrhol aj zmenu vzájomného návrhu, o ktorej súd tiež rozhodol.

Boli viaceré znalecké dokazovania nariadené a znalcom boli predĺžované aj lehoty uzneseniami vzhľadom na obtiažnosť znaleckého dokazovania a ich pracovnú vyťaženosť. Následne súd rozhodoval o znalečnom, keďže na také rozhodnutie bola stanovená lehota O. s. p.

Následne po vykonaní všetkých procesných úkonov a rozhodnuté o všetkých návrhoch strán v konaní, boli nariadené pojednávania a dňa 05.05.2016 bolo vo veci rozhodnuté. Toho času je spis na odvolacom súde. (od 08/2016).

Z chronológie úkonov, či priamo zo spisu je jednoznačne zrejmé, že pokiaľ konanie nebolo prerušené, súd vykonával úkony bezodkladne a bez nejakých zdržiavaní, či zbytočných prietáhov...

Zároveň poukazujem na to, že v konaní od 05.11.2008 boli vydané viaceré uznesenia o prerušení konania, voči ktorým nebolo podané odvolanie a počas prerušenia konania teda súd nevykonával (nemohol vykonávať) žiadne úkony okrem zisťovania stavu konania. Dovoľujem si upozorniť na to, že návrh na prerušenie konania podal žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu a keďže sa neodvolal voči daným uzneseniam, mám za to, že s prerušením súhlasil.

Ak súd vykonával nejaké úkony, vykonával ich na základe posúdenia veci a posúdenia potreby takého úkonu, a to v rámci jeho nezávislosti a nezávislej úvahy, pričom nešlo o jednoduchú vec, ani po obsahovej stránke, ani po formálnej, pričom spis obsahuje množstvo listín, ktoré bolo potrebné riadne naštudovať. Do toho strany v konaní neustále podávali procesné návrhy, čím sa konanie predlžovalo, ale z ich podnetu.

Zároveň poukazujem na to, že znalecké dokazovanie bolo nariadené, pričom pre jeho nariadenie bolo potrebné vykonať viaceré úkony vyplývajúce zo spisu (zadanie úloh, zisťovanie pomerov pre určenie preddavkov,...)

Taktiež poukazujem na zložitosť veci, ako aj na to, že žiadny sudca nemá vo svojom senáte iba tú konkrétnu vec ako jedinú. Okrem toho má množstvo ďalších spisov, ktoré sa nedá vyriešiť všetky súčasne, ale postupne, pričom okrem pravidelného nápadu do napadnutých vecí sú podávané mnohé procesné návrhy, o ktorých musí súd tiež rozhodnúť, a to v niektorých prípadoch v zákonom stanovených lehotách...

Taktiež si dovoľujem poukázať na to, že ak v tomto konaní došlo k prietahom zo strán v súde, tak to bolo predovšetkým z dôvodu viacerých zmien zákonného sudcu, pričom konanie sa predĺži už aj tým, že každý zmenený sudca si musel vec nanovo preštudovať a opätovne vyžiadať predtým pripojené spisy, keďže boli odpojené a nebol s nimi oboznámený – oboznámený bol vždy ten predchádzajúci zákonný sudca.

Taktiež podotýkam, že k predlžovaniu konania dochádzalo aj zo strany účastníkov, ktorí nie vždy riadne a včas reagovali na výzvy súdu.

Z uvedeného vyplýva, že v konaní v čase, keď ja som bola zákonným sudcom, nedošlo zo žiadnych úmyselných, ani subjektívnych dôvodov k prietahom v konaní zo strany súdu.

Nutné je zdôrazniť, že žalobkyňa podala sťažnosť po tom, ako sa jej nevyhovelo procesnému návrhu vylúčiť vzájomný návrh na samostatné konanie, čo považuje za účelové a špekulatívne.

Podotýkam, že aj z chronológie predloženej sťažovateľkou nepochybne vyplývajú úkony súdu – takmer každý mesiac, dokonca niekedy aj viaceré úkony počas 1 mesiaca, čo je v súdnej praxi až neobvyklé tak bezodkladne vybavovať a reagovať na podnety strán v konaní.“

Predseda okresného súdu súčasne oznámil, že „s poukazom na vyjadrenie zákonnej sudkyne, nesúhlasíme s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľka nezaujala osobitne stanovisko, podaním doručeným ústavnému súdu 1. decembra 2016 prostredníctvom svojho právneho zástupcu iba oznámila, že súhlasí s prerokovaním sťažnosti bez ústneho pojednávania.

Podaním č. 1 SprS/231/2016 doručeným ústavnému súdu 4. apríla 2017 okresný súd oznámil, že netrvá na ústnom pojednávaní.

Keďže účastníci konania pred ústavným súdom súhlasili s tým, aby ústavný súd upustil od verejného ústneho pojednávania vo veci, ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) od ústneho pojednávania upustil, pretože od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a zo súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 12 C 398/1996 ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania:

- 6. júna 1996 sťažovateľka spolu s ďalšou žalobkyňou – [REDAKOVANÉ], doručili okresnému súdu žalobu proti [REDAKOVANÉ] o ochranu vlastníckeho práva. Bola zaevidovaná pod sp. zn. 12 C 398/1996;

- 28. augusta 1996 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bola sťažovateľka prítomná. Bolo odročené na účely ohliadky miesta samého na 12. september 1996;

- 12. septembra 1996 sa uskutočnila ohliadka;

- 30. júna 2004 právna zástupkyňa sťažovateľky požiadala o zmenu termínu pojednávania nariadeného na 10. september 2004 pre kolíziu termínov;

- 17. septembra 2004 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka bola prítomná. Bolo odročené na neurčito na účely nariadenia znaleckého dokazovania;

- 28. augusta 2006 okresný súd uznesením zastavil konanie žalobkyne v 2. rade;

- 7. decembra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka a ani jej právny zástupca neboli prítomní. Bolo odročené na 15. február 2008;

- 15. februára 2008 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka bola prítomná. Bolo odročené na neurčito na účely zváženia znaleckého dokazovania;

- 30. apríla 2009 okresný súd uznesením prerušil konanie do právoplatného skončenia správneho konania vedeného na Správe katastra Žilina pod č. Z 2563/2007;

- 24. januára 2011 okresný súd uznesením prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 21 S 83/2010;

- 13. júla 2011 okresný súd pokračoval v konaní;

- 19. júla 2011 sťažovateľka požiadala o predĺženie lehoty na predloženie návrhov na dokazovanie;

- 22. júla 2011 okresný súd uznesením sťažovateľke predĺžil lehotu do 21. augusta 2011;

- 29. septembra 2011 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka bola prítomná. Bolo odročené na neurčito na účely nariadenia znaleckého dokazovania;

- 30. decembra 2011 sa uskutočnilo znalecké dokazovanie;

- 11. júla 2012 okresný súd predĺžil lehotu znalcom do 3. augusta 2012;
- 31. augusta 2012 znalec doručil znalecký posudok;
- 20. novembra 2012 bol vypracovaný kontrolný znalecký posudok;
- 20. marca 2013 bol vypracovaný kontrolný znalecký posudok;
- 1. augusta 2013 sťažovateľka požiadala o zmenu termínu pojednávania nariadeného na 2. august 2013;
- 2. augusta 2013 sa uskutočnilo pojednávanie, účastníci neboli prítomní. Bolo odročené na neurčito z dôvodu podania protinávrhu;
- 27. februára 2014 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka bola prítomná, pojednávanie bolo odročené na neurčito. Sťažovateľka aj odporca mali doručiť v lehote 15 dní návrhy na dokazovanie;
- 24. marca 2014 sťažovateľka doručila vyjadrenie;
- 27. marca 2014 okresný súd uznesením pripustil vzájomný návrh a uznesením zamietol návrh sťažovateľky na vylúčenie protinávrhu na samostatné konanie;
- 13. júna 2014 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka bola prítomná, pojednávanie bolo odročené na účely znaleckého dokazovania;
- 7. júla 2014 bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom [REDACTED];
- 4. augusta 2014 okresný súd uznesením zbavil [REDACTED] povinnosti vypracovať znalecký posudok, namiesto neho bol ustanovený [REDACTED];
- 5. septembra 2014 okresný súd uznesením zbavil [REDACTED] povinnosti vypracovať znalecký posudok, namiesto neho bol ustanovený [REDACTED];
- 22. decembra 2014 okresnému súdu bol doručený znalecký posudok;
- 13. februára 2015 okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie znalcom Ing. Svrčekom;
- 27. apríla 2015 okresný súd uznesením predĺžil lehotu znalcom do 15. júla 2015;
- 1. júna 2015 okresný súd zrušil uznesenie z 13. februára 2015;
- 10. augusta 2015 okresný súd uznesením nariadil doplňujúce znalecké dokazovanie znalcom Ing. Hlivíkom;
- 19. októbra 2015 okresný súd uznesením rozhodol, že znalec [REDACTED] nie je vylúčený z vykonania úkonu vypracovania znaleckého posudku;

- 2. novembra 2015 okresný súd uznesením nariadil doplnenie doplňujúceho znaleckého dokazovania nariadeného uznesením č. k. 12 C 398/1996-846 z 10. augusta 2015;

- 8. januára 2016 [REDAKOVANÉ] doručil okresnému súdu posudok;

- 23. februára 2016 žalovaný doručil okresnému súdu zmenu vzájomného návrhu z 23. februára 2016;

- 31. marca 2016 okresný súd uznesením pripustil zmenu vzájomného návrhu odporcu z 23. februára 2016;

- 21. apríla 2016 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka bola prítomná. Bolo odročené na 5. máj 2016;

- 5. mája 2016 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka bola prítomná, na pojednávaní bol vyhlásený rozsudok, okresný súd žalobu zamietol;

- 8. júna 2016 sťažovateľka doručila odvolanie;

- 30. júna 2016 okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie žalovaného;

- 31. augusta 2016 bol spis doručený Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou

účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd už vyslovil (nález č. k. IV. ÚS 26/2012-28 z 1. marca 2012 vo veci sťažovateľa [REDACTED] – žalovaného v namietanom konaní), že vzhľadom na predmet namietaného konania, ktorým je rozhodovanie o návrhu na ochranu vlastníckeho práva, vec s poukazom na dostatok stabilizovanej judikatúry všeobecných súdov nemožno považovať za právne zložitú. Tak ako v prípade sťažovateľa [REDACTED], tak i v prípade sťažovateľky ústavný súd pripúšťa istú mieru faktickej zložitosti, ktorá vyplýva z potreby vykonania znaleckého dokazovania, avšak vzhľadom na to, že znalecké dokazovanie bolo okresným súdom po prvýkrát nariadené až 30. decembra 2011, nemohla mať táto skutočnosť podľa názoru ústavného súdu vplyv na doterajšiu dĺžku namietaného konania.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietáhov v namietanom konaní, bolo správanie sťažovateľky, ktorá v namietanom konaní

vystupuje na strane žalobkyne. Okresný súd vo svojom vyjadrení zo 14. novembra 2016 neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by mali byť pripísané na ťarchu sťažovateľky (podávanie procesných návrhov za také nemožno považovať), a nezistil ich ani ústavný súd.

3. Pri hodnotení ďalšieho kritéria – samotného postupu okresného súdu v posudzovanom konaní, ústavný súd po stotožnení sa so závermi obsiahnutými v náleze sp. zn. IV. ÚS 26/2012 z 1. marca 2012 konštatoval najmä tri dlhodobé obdobia jeho nečinnosti:

- od 12. septembra 1996 (ohliadka na mieste samom) do 21. júna 2004 (nariadenie termínu pojednávania),

- od 19. októbra 2004 (úkon súvisiaci s úhradou trov za ohliadku) do 29. marca 2007 (žiadosť o zapožičanie spisu Obvodného úradu Žilina) a

- od 15. februára 2008 (pojednávanie odročené z dôvodu zváženía nariadenia znaleckého dokazovania) do 4. februára 2009 (vyžiadanie spisu správy katastra).

V tom čase predstavovala nečinnosť okresného súdu viac ako 11 rokov.

Od roku 2012 do podania sťažnosti sťažovateľky v roku 2016 okresný súd vykonával znalecké dokazovanie. Bolo však vykonávané málo efektívne (napríklad okresný súd ustanovoval znalcov, následne ich zbavoval povinnosti vypracovať posudok, predlžoval im lehotu na vypracovanie, nariadľoval doplnenie dopľňajúceho znaleckého posudku).

V roku 2016, teda po 20 rokoch od podania žaloby, okresný súd meritórne rozhodol tak, že žalobu sťažovateľky zamietol.

Po odvolaní sťažovateľky sa vec od 31. augusta 2016 nachádza na Krajskom súde v Žiline.

Ústavný súd konštatuje, že okrem označenej nečinnosti bol postup okresného súdu neefektívny, čo kulminovalo v období od roku 2012 do roku 2016, pri zachovaní konštatácie ústavného súdu v náleze sp. zn. IV. ÚS 26/2012 z 1. marca 2012 o dlhobojnej nečinnosti okresného súdu, ako aj skutočnosti, že znalecké dokazovanie v namietanom konaní bolo nariadené až 30. decembra 2011, t. j. viac ako po pätnástich rokoch od jeho začatia.

Ústavný súd v zhode so svojou predchádzajúcou judikatúrou (napr. m. m. IV. ÚS 82/2010, IV. ÚS 486/2011) poukazuje na to, že nie je ústavnoprávne akceptovateľné, že namietané konanie nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 20 rokoch od jeho začatia, na tom nemení nič ani skutočnosť, že namietané konanie bolo dvakrát prerušené.

Vyjadrenie zákonnej sudkyne doručené ústavnému súdu 18. novembra 2016 obsahuje chronologicky usporiadané úkony konajúceho súdu, zväčša však bolo zamerané na zdôvodnenie zdĺhavého postupu okresného súdu vysokým počtom vecí pridelených sudcovi na civilnom úseku. K tomu už ústavný súd viackrát judikoval, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06, IV. ÚS 327/2013, III. ÚS 562/2014, I. ÚS 278/2015 a ďalšie).

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že namietaným postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 398/1996 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2016 (2 x 143 €) predstavuje spolu s režijným paušálom (2 x 8,58 €) sumu 303,16 €, trovy právneho zastúpenia boli priznané v sume 303,16 €. Spolu s 20 % DPH, ktorej je právny zástupca platiteľom predstavuje celková suma 363,79 €.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde) tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. apríla 2017